

NADZOR NAD PROVEDBOM ZAŠTITE OD POŽARA (I. DIO)

UVOD

Upravni nadzor nad zaštitom od požara provodi Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), a inspekcijski nadzor inspektori Ministarstva prema Zakonu o zaštiti od požara (N.N., br. 92/10.); (u daljnjem tekstu: Zakon). Osobe nad kojima se provodi nadzor dužne su omogućiti inspektoru zaštite od požara (u daljnjem tekstu: inspektor) ili drugoj ovlaštenoj osobi nesmetano obavljanje njegovih ovlasti. Osobe nad kojima se provodi nadzor dužne su postupiti po zahtjevu i naredbi inspektora.

Inspekcijski nadzor provode inspektori Ministarstva, a inspekcijske službe drugih tijela državne uprave prema posebnim propisima, neposrednim uvidom. Prilikom inspekcijskog nadzora provodi se izravan uvid u opće i pojedinačne akte, uvjete i način rada nadziranih osoba te poduzimaju Zakonom i drugim propisima predviđene mjere da se utvrđeno stanje i poslovanje uskladi sa Zakonom i drugim propisima.

Osim inspekcijskog nadzora nad provedbom zaštite od požara, inspektori obavljaju i inspekcijski nadzor nad provedbom drugih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona, u slučajevima kada je to propisano posebnim propisima.

Ministar unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministar), u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove obrane i ministrom nadležnim

za poslove pravosuđa, pravilnikom određuje sadržaj i način obavljanja inspekcijskog nadzora zaštite od požara za potrebe Ministarstva obrane i Ministarstva pravosuđa.

Odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, uz prethodnu pribavljenu suglasnost nadležne policijske uprave, može se propisati da određene poslove kontrole provedbe propisanih mjera zaštite od požara utvrđenih Zakonom i propisima donesenim na temelju nje ga obavljaju vatrogasne postrojbe i/ili vatrogasne zajednice na svojem području.

Odlukom će se odrediti sljedeće:

1. vrsta građevina, građevinskih dijelova i otvorenog prostora koji će biti obuhvaćeni kontrolom,
2. način i postupak obavljanja poslova kontrole,
3. način izvješćivanja nadležne policijske uprave o nedostacima utvrđenih kontrolom,
4. uvjeti koje moraju ispunjavati osobe za obavljanje poslova kontrole u pogledu stručne spreme.

Ministar pravilnikom propisuje obrazac iskaznice kojom se utvrđuje identitet osobe ovlaštene za obavljanje poslova kontrole, ovlaštenja te način njezinog izdavanja.

OVLASTI INSPEKTORA ZAŠTITE OD POŽARA

Inspektori su osobe s posebnim ovlastima i odgovornostima. Ministar pravilnikom propisuje minimalnu radnu i zaštitnu, pojedinačnu i skupu, opremu te odjeću i obuću inspektora.

Službeno svojstvo, identitet i ovlasti, dokazuju se službenom iskaznicom i znakom (službena značka). Oblik i sadržaj službene iskaznice i izgled službene značke te način njihova izdavanja, uporabe i vođenja evidencija propisuje ministar. Inspektor je ovlašten:

- pregledati prostorije, prostore, građevine i predmete zbog utvrđivanja stanja zaštite od požara,
- pregledati dokumentaciju u svezi sa zaštitom od požara,
- upozoriti i udaljiti osobu koja ometa ili onemogućava obavljanje inspekcijskog nadzora,
- davati pisana i usmena upozorenja i zapovijedi u svezi sa zaštitom od požara,
- ukazati na nedostatke iz zaštite od požara i odrediti rokove za njihovo uklanjanje,
- privremeno zabraniti obavljanje određenih djelatnosti i radnji koje predstavljaju neposrednu opasnost od nastanka širenja požara,
- ući u dom na traženje vlasnika ili u slučaju otklanjanja ozbiljne neposredne opasnosti od požara za život i zdravlje ljudi ili imovine većeg opsega,
- tražiti potrebne podatke i obavijesti te uzimati izvještaje u svezi sa zaštitom od požara,
- utvrđivati činjenice na vizualan način (foto i videozapis),
- provjeriti i utvrditi identitet osoba i predmeta kada je to potrebno zbog pravilnog vođenja postupka,
- privremeno oduzeti dokumentaciju, opremu i sredstva te ostalo u svezi sa zaštitom od požara kada je to potrebno zbog pravilnog vođenja postupka ili mogu poslužiti u prekršajnom ili sudbenom postupku kao dokaz ili je to potrebno zbog sprečavanja težih posljedica, o čemu izdaje potvrdu,

- pregledati mjesto požara zbog utvrđivanja uzroka njegovog nastanka i širenja,
- izdati prekršajne naloge i podnositi optužne prijedloge,
- izreći i naplatiti novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja,
- poduzimati i druge potrebne radnje u skladu s propisima.

Inspektor je dužan, prije početka primjene ovlasti, predstaviti se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice. O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik. Inspektor je dužan voditi očevidnik o inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama, kao službenu evidenciju, čiji sadržaj, oblik i način vođenja propisuje Ministar.

Svatko može podnijeti prijavu za pokretanje postupka inspekcijskog nadzora. Početak postupka inspekcijskog nadzora ne mora biti najavljen osobi nad kojom se provodi nadzor. Ako se u postupku inspekcijskog nadzora utvrde nepravilnosti, inspektor će osobi nad kojom se provodi nadzor ukazati na nepravilnosti i odrediti rok otklanjanja, što se unosi u zapisnik, od kojeg se jedan primjerak daje osobi nad kojom je proveden nadzor.

Osoba nad kojom je proveden nadzor obvezna je pisano obavijestiti inspektora o poduzetim mjerama u roku koji nije dulji od 7 dana od dana ukazivanja. Ako osoba nad kojom je proveden nadzor ne otkloni nedostatke u zadanom roku, rješenjem će se narediti otklanjanje nedostataka ili pokrenuti prekršajni postupak. Inspektor je dužan pravodobno pisano obavijestiti poznatog podnositelja prijave o nalazu inspekcijskog nadzora i poduzetim mjerama.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti inspektor je obvezan surađivati s drugim inspekcijama, pravnim osobama i stručnim službama ako je to potrebno zbog pravilne ocjene činjeničnog stanja. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti inspektor je dužan čuvati kao tajnu podatke koji su prema posebnom propisu klasificirani i označeni odgovarajućim stupnjem tajnosti.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti inspektor Ministarstva, odnosno nadležne poli-

cijske uprave, poduzima upravne mjere i radnje prema vlasniku, odnosno korisniku građevine, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora odnosno upravitelju zgrada kao i nositeljima drugih stvarnih prava te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, zbog provođenja određenih mjera zaštite od požara propisanih Zakonom i propisima donesenim na temelju njega, odlukama tijela državne uprave i lokalne uprave i samouprave, općim aktima pravnih osoba, procjenama ugroženosti i planovima zaštite od požara. Inspektor osobito rješenjem nalaže sljedeće:

- izvođenje i održavanje vatrogasnih putova, pristupa i prilaza vatrogasnim vozilima i tehnicima zbog spašavanja osoba i gašenja požara,
- izvođenje i održavanje protupožarnih prosjeka,
- izvođenje i održavanje prohodnim izlaznih putova iz građevine ili njezinog dijela zbog omogućavanja žurnog spašavanja ljudi i imovine u slučaju požara,
- dovođenje u ispravno stanje izvedenih postrojenja, uređaja i instalacija koji predstavljaju opasnost od nastanka i širenja požara,
- uklanjanje i zbrinjavanje predmeta i tvari koji predstavljaju opasnost od nastanka i širenja požara (zapaljivi otpad i sl.),
- postavljanje, obilježavanje mjesta postavljanja i osiguranje pristupačnosti vatrogasnih aparata za početno gašenje požara,
- izvođenje i održavanje u ispravnom stanju uređaja, opreme, instalacije i sustava za dojavu i gašenje požara,
- onemogućavanje izazivanja požara izvana, građevina i drugih nekretnina te prostora kojima je pristup ograničen,
- osiguranje vatrogasnog dežurstva ili motrilačko-dojavne službe,
- obavljanje ili obustavljanje obavljanja određenih radnji i postupaka koji su u svezi sa zaštitom od požara,

- nabavu opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara.

Inspektor će privremeno usmeno zabraniti iz razloga neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovine:

- držanje predmeta i tvari koji predstavljaju neposrednu opasnost od nastanka i širenja požara,
- uporabu uređaja, opreme i instalacija koji predstavljaju neposrednu opasnost od nastanka i širenja požara,
- uporabu otvorene vatre kada postoji neposredna opasnost od nastanka i širenja požara,
- obavljanje ili obustavljanje obavljanja određenih radnji ili djelatnosti kada postoji neposredna opasnost od nastanka i širenja požara ili je ugrožena evakuacija osoba,
- kretanje osoba na određenom prostoru kada postoji neposredna opasnost od požara.

Obveza izvršenja mjere zabrane počinje teći odmah. Inspektor u provedbi mjera zabrane može se koristiti mjerom pečaćenja. Postupak pečaćenja, oblik, sadržaj i način uporabe pečata za pečaćenje propisuje ministar. Ministarstvo, odnosno policijska uprava, mjeru zabrane izdat će u obliku rješenja, najkasnije u roku od osam dana od dana izricanja usmene mjere zabrane.

Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje. Ako se ne postupi po izvršnom rješenju, rješenje će se prisilno izvršiti. Do naplate od izvršenika, troškovi izvršenja rješenja namiruju se iz državnog proračuna, odnosno iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem se području izvršenje provodi.

Ako je izvršenik izvršio obvezu iz rješenja ili je iz nekog drugog razloga prestala obveza izvršenja rješenja, donijet će se rješenje o obustavi izvršenja po službenoj dužnosti.

*Đurđica Pavelić, dipl. ing. kem. tehn.
Zagreb*